

חדו"א 1א - תרגיל בית מס' 5 - פתרונות חלקיים

1. הוכיחו כי לסדרה הבאה אין גבול:

$$a_1 = a > 0, \quad a_{n+1} = 3 \cdot \frac{a_n - 1}{a_n + 3}$$

פתרון: נניח בשלילה כי קיים לסדרה גבול סופי $L \neq -3$, לפי אריתמטיקה של גבולות מתקבל:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} a_{n+1} &= \lim_{n \rightarrow \infty} 3 \cdot \frac{a_n - 1}{a_n + 3} \Rightarrow L = 3 \cdot \frac{L - 1}{L + 3} \Rightarrow \\ &\Rightarrow L^2 + 3L = 3L - 3 \Rightarrow L^2 = -3 \end{aligned}$$

וקיבלנו סתירה. באופן דומה מראים כי הגבול איננו -3 או $\pm\infty$.

2. פתרו את השאלות הבאות:

(א) נתונה סדרה $\{a_n\}$ כך ש $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a$, וסדרה חיובית $\{b_k\}$ המקיימת $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n b_k = \infty$.

הוכיחו כי:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^n b_k} = a$$

פתרון: לפי הנתון לכל $\epsilon > 0$ קיים N כך שלכל $n > N$ מתקיים כי $a - \epsilon < a_n < a + \epsilon$ נשים לב כי הסכומים

$$S_1 = \sum_{k=1}^N a_k b_k, \quad S_2 = \sum_{k=1}^N b_k$$

הם מספרים קבועים שאינם תלויים ב n . מתקיים כי:

$$\begin{aligned} \frac{\sum_{k=1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^n b_k} &= \frac{\sum_{k=1}^N a_k b_k + \sum_{k=N+1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^N b_k + \sum_{k=N+1}^n b_k} \end{aligned}$$

ולכן עבור $n > N$: (כאן אנו נעזרים בעובדה ש $b_k > 0$ לכל k , כלומר $((a - \epsilon) b_k < a_k b_k < (a + \epsilon) b_k$

$$\frac{S_1 + (a - \epsilon) \sum_{k=N+1}^n b_k}{S_2 + \sum_{k=N+1}^n b_k} < \frac{\sum_{k=1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^n b_k} < \frac{S_1 + (a + \epsilon) \sum_{k=N+1}^n b_k}{S_2 + \sum_{k=N+1}^n b_k}$$

ולכן:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{S_1 / \left(\sum_{k=N+1}^n b_k \right) + (a + \epsilon)}{S_2 / \left(\sum_{k=N+1}^n b_k \right) + 1} = a + \epsilon$$

כאשר השתמשנו בנתון $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n b_k = \infty$, כלומר $\sum_{k=N+1}^n b_k \rightarrow \infty$. באותו אופן מראים כי

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k b_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \geq a - \epsilon$$

מכיוון ש $\epsilon > 0$ שרירותי קיבלנו את הדרוש.

(ב) הוכיחו את הגרסא הבאה של משפט שטולץ: תהי $\{x_n\}$ סדרה כלשהי ותהי $\{y_n\}$ סדרה עולה ממש כך ש $y_n \rightarrow \infty$ ובנוסף קיים הגבול במובן הרחב: $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_n}{y_n} = \infty$. אזי מתקיים: $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1} - x_n}{y_{n+1} - y_n} = \infty$. פתרון: (לתקן !!! מקרה של גבול סופי) בהינתן $M > 0$, בוחרים N_1 כך שיתקיים לכל $n \geq N_1$: $\frac{x_{n+1} - x_n}{y_{n+1} - y_n} > M$, לכן

$$x_{n+1} - x_n > M(y_{n+1} - y_n), \quad n \geq N_1$$

לאחר סיכום מ N_1 עד n מקבלים:

$$x_{n+1} - x_{N_1} > M(y_{n+1} - y_{N_1})$$

כלומר

$$\frac{x_{n+1}}{y_{n+1}} > M - \frac{M \cdot y_{N_1}}{y_{n+1}} + \frac{x_{N_1}}{y_{n+1}}$$

בוחרים N_2 כך שיתקיים לכל $n \geq N_2$, $\left| \frac{M \cdot y_{N_1}}{y_{n+1}} \right| < \frac{M}{4}$, (ניתן לבחור n כזה מכיוון ש $y_n \rightarrow \infty$ והמספרים M, x_{N_1}, y_{N_1} אינם תלויים ב n). לכן לכל

$n \geq \max\{N_1, N_2\}$ מתקיים כי:

$$\frac{x_{n+1}}{y_{n+1}} > M - \frac{M}{4} - \frac{M}{4} = \frac{M}{2}$$

מכיוון ש $M > 0$ שרירותי קיבלנו כי $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_n}{y_n} = \infty$.

3. חשבו בעזרת משפט שטולץ (Stolz) את הגבולות הבאים:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \sqrt{2} + \sqrt[3]{3} + \dots + \sqrt[n]{n}}{n} \quad (\text{א})$$

פתרון: רושמים $x_n = 1 + \sqrt{2} + \sqrt[3]{3} + \dots + \sqrt[n]{n}$ ו $y_n = n$, ע"י שטולץ מקבלים מיד כי הגבול הוא 1.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^p + 2^p + \dots + n^p}{n^{p+1}} \quad (\text{ב})$$

פתרון: ע"י הפעלת שטולץ מקבלים

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^p + 2^p + \dots + n^p}{n^{p+1}} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^p}{n^{p+1} - (n-1)^{p+1}} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^p}{\sum_{k=1}^{p+1} \binom{n}{k} n^{p+1-k} (-1)^{k+1}} = \\ &= \frac{1}{p+1} \end{aligned}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1^p + 2^p + \dots + n^p}{n^p} - \frac{n}{p+1} \right) \quad \star (\text{ג})$$

פתרון: מתקיים כי:

$$\frac{1^p + 2^p + \dots + n^p}{n^p} - \frac{n}{p+1} = \frac{(p+1)(1^p + 2^p + \dots + n^p) - n^{p+1}}{n^p(p+1)}$$

לפי שטולץ מספיק לחשב את הגבול הבא:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(p+1)(1^p + \dots + n^p) - n^{p+1} - \left((p+1)(1^p + \dots + (n-1)^p) - (n-1)^{p+1} \right)}{n^p(p+1) - (n-1)^p(p+1)} &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(p+1)n^p - n^{p+1} + (n-1)^{p+1}}{(p+1)(n^p - (n-1)^p)} &= \end{aligned}$$

ע"י שימוש בנוסחת הבינום מקבלים:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(p+1)n^p - n^{p+1} + \sum_{k=0}^{p+1} \binom{p+1}{k} n^k (-1)^{p+1-k}}{(p+1) \left(n^p - \sum_{k=0}^p \binom{p}{k} n^k (-1)^{p-k} \right)} &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(p+1)n^p - n^{p+1} + n^{p+1} - (p+1)n^p + \frac{(p+1)p}{2}n^{p-1} + \dots}{(p+1)(n^p - n^p + pn^{p-1} + \dots)} &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{p-1} + \dots}{2n^{p-1} + \dots} &= \frac{1}{2} \end{aligned}$$

(ד) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n}{n}$ כאשר $a_n \rightarrow a$, $b_n \rightarrow b$ עבור $n \rightarrow \infty$.

פתרון: מקבלים שהגבול הוא ab .

(ה) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{b_1 + 2b_2 + \dots + nb_n}{n^3}$ כאשר $\{b_n\}$ סדרה המקיימת: $\frac{b_n}{n} \rightarrow B$ כאשר $n \rightarrow \infty$.

פתרון: מקבלים שהגבול הוא $\frac{B}{3}$.

(ו) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|1^2 \alpha| + |2^2 \alpha| + \dots + |n^2 \alpha|}{n^3}$ כאשר $\alpha \in \mathbb{R}$.

פתרון: ע"י שימוש בשטולץ מקבלים כי הגבול שווה לגבול הבא

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|n^2 \alpha|}{n^3 - (n-1)^3} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 \alpha - \{n^2 \alpha\}}{3n^2 - 3n + 1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha - \{n^2 \alpha\} / n^2}{3 - \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2}} = \frac{\alpha}{3}$$

כאשר $\{x\} \in [0, 1)$ (מתקיים כי $x \in [0, 1)$).

4. ★ תהי סדרה חסומה המקיימת: $a_{n+1} \geq a_n - 2^{-n}$ לכל n . הראו כי הסדרה מתכנסת.

רעיון: הגדירו סדרה חדשה באופן הבא $b_n = a_n - \frac{1}{2^{n-1}}$. הראו כי b_n מונוטונית עולה וחסומה, ולכן מתכנסת. הסיקו כי a_n מתכנסת.

5. יהי a גבול חלקי של סדרה מונוטונית $\{a_n\}$. הוכיחו כי $a_n \rightarrow a$ כאשר $n \rightarrow \infty$.
פתרון: נניח בה"כ כי $\{a_n\}$ סדרה מונוטונית עולה. נתון כי a גבול חלקי של $\{a_n\}$ לכן קיימת תת-סדרה $\{a_{n_k}\}$ כך ש $a_{n_k} \rightarrow a$ כאשר $k \rightarrow \infty$. בהינתן $\epsilon > 0$ קיים M כך ש $a_{n_M} > a - \epsilon$, לכן לפי מונוטוניות לכל $n > n_M$ מתקיים כי $a_n > a - \epsilon$. מכיוון שלא ייתכן כי $a_n > a$ עבור n כלשהו (ממונוטוניות היינו מקבלים שתירה לכך ש $\{a_{n_k}\}$ מתכנסת ל a) נובע כי $a_n \rightarrow a$ כאשר $n \rightarrow \infty$.

6. תהי סדרה $\{a_n\}$ ונגדיר סדרה $\{b_n\}$ באופן הבא: $b_n = \sqrt[n]{n} \cdot a_n$. הוכיחו כי לשתי הסדרות יש את אותם הגבולות החלקיים.

פתרון: נשים לב כי $\sqrt[n]{n} \rightarrow 1$. אם b הוא גבול חלקי של $\{b_n\}$ אז קיימת תת-סדרה $\{b_{n_k}\}$ כך ש $b_{n_k} \rightarrow b$ כאשר $k \rightarrow \infty$, כלומר

$$\frac{b_{n_k}}{\sqrt[n_k]{n_k}} = a_{n_k} \rightarrow \frac{b}{1} = b$$

ולכן b גבול חלקי של $\{a_n\}$. באותו אופן אם a הוא גבול חלקי של $\{a_n\}$ הוא גם גבול חלקי של $\{b_n\}$.

7. מצאו את הגבולות החלקיים של הסדרות הבאות: (חשבו בנוסף את \limsup ו \liminf):

$$a_n = \begin{cases} -\frac{1}{n}, & n \text{ even} \\ \frac{1}{n^2}, & n \text{ odd} \end{cases} \quad (\text{א})$$

פתרון: $a_n \rightarrow 0$ כאשר $n \rightarrow \infty$ ולכן $\limsup_{n \rightarrow \infty} a_n = \liminf_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ והגבול

החלקי היחיד הוא 0.

$$a_n = (-1)^{n+1} \left(2 + \frac{3}{n}\right) \quad (\text{ב})$$

פתרון: כאשר $n = 2k, k \in \mathbb{N}$ מקבלים את תת-הסדרה $a_{2k} = -\left(2 + \frac{3}{2k}\right)$ אשר יש לה גבול -2 . כאשר $n = 2k - 1, k \in \mathbb{N}$ מקבלים את תת-הסדרה $a_{2k-1} = 2 + \frac{3}{2k-1}$ אשר יש לה גבול 2 . לכן קבוצת הגבולות החלקיים היא $\{\pm 2\}$. $\limsup_{n \rightarrow \infty} a_n = 2$ ו $\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n = -2$.

$$a_n = 1 + n \sin\left(\frac{2\pi n}{3}\right) \quad (\text{ג})$$

פתרון: נשים לב כי מתקיים:

$$a_n = \begin{cases} 1, & n = 3k \\ 1 + \frac{\sqrt{3}(3k-2)}{2}, & n = 3k - 2 \\ 1 - \frac{\sqrt{3}(3k-1)}{2}, & n = 3k - 1. \end{cases}$$

לכן קבוצת הגבולות החלקיים היא $\{\pm\infty, 1\}$. $\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n = -\infty$ ו $\limsup_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$.

$$a_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^{(-1)^n n} + (-1)^n \cdot \frac{\cos\left(\frac{1}{2}\pi n^2\right)}{2 + \sin\left(\frac{1}{2}\pi n^2\right)} \quad (\text{ד})$$

פתרון: נשים לב כי

$$\begin{aligned} \cos\left(\frac{1}{2}\pi n^2\right) &= \frac{1 + (-1)^n}{2} \\ \sin\left(\frac{1}{2}\pi n^2\right) &= \frac{1 - (-1)^n}{2} \end{aligned}$$

כלומר

$$a_n = \begin{cases} \left(1 + \frac{1}{2k}\right)^{2k} + \frac{1}{2}, & n = 2k \\ \left(1 + \frac{1}{2k-1}\right)^{-(2k-1)}, & n = 2k - 1 \end{cases}$$

לכן קבוצת הגבולות החלקיים היא $\left\{\frac{1}{e}, e + \frac{1}{2}\right\}$ ו $\limsup_{n \rightarrow \infty} a_n = e + \frac{1}{2}$.

$$\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{1}{e}$$

8. ★ תהי $\{a_n\}$ סדרה כך ש $\lim_{n \rightarrow \infty} a_{n+1} - a_n = 0$. הראו כי קבוצת הגבולות החלקיים

$$\left[\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n, \limsup_{n \rightarrow \infty} a_n \right]$$

של $\{a_n\}$ היא הקטע $[l, L]$ נקי' קיימת נק' $x \in (l, L)$ כך ש a איננה גבול חלקי של $\{a_n\}$.

(א) לכן קיימים $\epsilon > 0$ ו $N_1 \in \mathbb{N}$ כך שלכל $n \geq N_1$ מתקיים $|a_n - a| \geq \epsilon$ בנוסף ניתן להניח כי מתקיים $l < a - \epsilon < a + \epsilon < L$.

(ב) לפי הנתון $\lim_{n \rightarrow \infty} (a_{n+1} - a_n) = 0$ קיים N_2 כך שמתקיים $|a_{n+1} - a_n| < \epsilon$ לכל $n \geq N_2$.

(ג) בתרגול ראינו כי מהנתון $l = \liminf_{n \rightarrow \infty} a_n$ נובע כי קיים n_k כך שמתקיים $a_{n_k} < l + \epsilon < a$ ו $n_k > \max\{N_1, N_2\}$ לכן לפי ii:

$$a_{n_k+1} \leq a_{n_k} + |a_{n_k+1} - a_{n_k}| < a + \epsilon$$

(ד) לפי i מקבלים כי $a_{n_k+1} < a - \epsilon$. בנוסף מ ii ו i נובע כי לכל $n \geq n_k + 1$ מתקיים $a_n \leq a - \epsilon$ (אחרת היינו מקבלים שקיים $a_n \in (a - \epsilon, a + \epsilon)$ בסתירה ל i, לא תיתכן "קפיצה" מעבר לתחום לפי ii). ראינו בתרגול כי מהנ"ל נובע כי $L = \limsup_{n \rightarrow \infty} a_n \leq a - \epsilon < L$ וקיבלנו סתירה.

9. תהי $M \subset \mathbb{R}$ קבוצה סופית ולא ריקה. תנו דוגמא לסדרה כך ש M היא קבוצת הגבולות החלקיים שלה.

פתרון: נניח כי $M = \{a_1, \dots, a_n\}$. הסדרה המחזורית $a_1, \dots, a_n, a_1, \dots, a_n, a_1, \dots$ מקיימת את הדרוש.

10. תהיינה $\{x_n\}, \{y_n\}$ סדרות חסומות. הוכיחו את הטענות הבאות:

$$(א) -\limsup_{n \rightarrow \infty} y_n = \liminf_{n \rightarrow \infty} (-y_n)$$

פתרון: נשתמש בסימון $\limsup_{n \rightarrow \infty} y_n = Y$. לכן ידוע כי לכל $\epsilon > 0$ נתון קיים N

כל שלכל $n > N$ מתקיים $y_n < Y + \epsilon$. בנוסף לכל $k \in \mathbb{N}$ קיים $n_k > k$ כך ש $y_{n_k} > Y - \epsilon$. כלומר לכל $n > N$ מתקיים כי $-y_n > -Y - \epsilon$, ולכל $k \in \mathbb{N}$ קיים $n_k > k$ כך ש $-y_{n_k} < -Y + \epsilon$, כלומר $\liminf_{n \rightarrow \infty} (-y_n) = -Y$.

$$(ב) \liminf_{n \rightarrow \infty} x_n + \limsup_{n \rightarrow \infty} y_n \leq \limsup_{n \rightarrow \infty} (x_n + y_n) \leq \limsup_{n \rightarrow \infty} x_n + \limsup_{n \rightarrow \infty} y_n$$

פתרון: נסמן $\liminf_{n \rightarrow \infty} x_n = x$, $\limsup_{n \rightarrow \infty} x_n = X$ ו $\limsup_{n \rightarrow \infty} y_n = Y$. צ"ל כי מתקיים:

$$x + Y \leq \limsup_{n \rightarrow \infty} (x_n + y_n) \leq X + Y$$

פתרון: נראה את נכונות אי-השוויונות: (אנו נעזרים בתנאים מספיקים/הכרחיים ל \limsup, \liminf מהתרגול)

i. $x + Y \leq \limsup_{n \rightarrow \infty} (x_n + y_n)$. לפי הנתון המ"מ מתקיים

$x_n > x - \frac{\epsilon}{2}$ בנוסף קיימת תת-סדרה y_{n_k} המקיימת $y_{n_k} > Y - \frac{\epsilon}{2}$. לכן קיימת תת-סדרה $x_{n_k} + y_{n_k}$ המקיימת המ"מ: $x_{n_k} + y_{n_k} > a + B - \epsilon$. כלומר $\limsup_{n \rightarrow \infty} (x_n + y_n) \geq x + Y - \epsilon$. מכיון שאי-השוויון האחרון נכון לכל $\epsilon > 0$ מקבלים את הדרוש.

ii. $\limsup (x_n + y_n) \leq X + Y$ לפי הגדרת \limsup לכל $\epsilon > 0$ המ"מ מתקיים $x_n < X + \frac{\epsilon}{2}$ ו $y_n < Y + \frac{\epsilon}{2}$ לכן המ"מ $x_n + y_n < X + Y + \epsilon$ ולכן $\limsup_{n \rightarrow \infty} (x_n + y_n) \leq X + Y + \epsilon$.

11. הוכיחו כי אם תתייחסו לסדרות $\{a_{2n}\}, \{a_{2n-1}\}, \{a_{3n}\}$ של סדרה $\{a_n\}$ מתכנסות, אזי הסדרה $\{a_n\}$ מתכנסת. פתרון: לפי משפט מההרצאה אם סדרה מתכנסת אזי כל תת-סדרה שלה מתכנסת לאותו הגבול כמו $\{a_n\}$. נסמן

$$\begin{aligned} a_{2n} &\rightarrow a \\ a_{2n-1} &\rightarrow b \\ a_{3n} &\rightarrow c \end{aligned}$$

מכיון ש $\{a_{6n}\}$ היא תת-סדרה של $\{a_{2n}\}$ וגם של $\{a_{3n}\}$ נקבל מהמשפט כי $a = c$. באותו אופן מכיון ש $\{a_{6n-3}\}$ היא תת-סדרה של $\{a_{2n-1}\}$ וגם של $\{a_{3n}\}$ נקבל $b = c$. לכן $a = b = c$. נראה כי $a_n \rightarrow a$. לכל $\epsilon > 0$ קיימים N_1, N_2 כך שלכל $n \geq N_1$ מתקיים $|a_{2n} - a| < \epsilon$ ולכל $n \geq N_2$ מתקיים $|a_{2n-1} - a| < \epsilon$. לכן אם נבחר $N > 2 \cdot \max\{N_1, N_2\}$ לכל $n \geq N$, אם $n = 2k$ אזי $k \geq N_1$ ולכן $|a_n - a| = |a_{2k} - a| < \epsilon$ אם $n = 2k - 1$, אזי $k \geq N_2$ ולכן $|a_n - a| = |a_{2k-1} - a| < \epsilon$.

12. ★ תהי $\{a_n\}$ סדרה המקיימת $|a_{n+1} - a_n| < 2$ לכל n , $\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n \leq 1$ ו $\limsup_{n \rightarrow \infty} a_n \geq 4$. הוכיחו כי לסדרה $\{a_n\}$ לפחות שלושה גבולות חלקיים. פתרון: ראשית נראה כי בקטע $[1.1, 3.9]$ יש אינסוף איברים של הסדרה $\{a_n\}$. לפי הנתון עבור $\epsilon = 0.1$, לכל $k \in \mathbb{N}$ קיימים $m_k > n_k > k$ כך ש $a_{n_k} < 1 + \epsilon = 1.1$ ו $a_{m_k} > 4 - \epsilon = 3.9$. כלומר קיים n כך ש $n_k < n < m_k$ עבורו $a_n \in [1.1, 3.9]$ (מכיון שלא ניתן ל"קפוץ מעל קטע באורך $3.9 - 1.1 = 2.8$ כאשר ההפרשים בין איברים עוקבים הם לכל היותר 2). מכיון ש k שרירותי ו $n > k$ קיבלנו כי יש אינסוף איברים של $\{a_n\}$ בקטע $[1.1, 3.9]$. כעת נראה כי ישנם אינסוף איברים של $\{a_n\}$ בקטע $[3.95, 6]$. מהגדרת \limsup נובע כי יש אינסוף איברים של $\{a_n\}$ הגדולים מ 3.95 . אם רק מספר סופי מהם היה בקטע $[3.95, 6]$ היינו מקבלים (מכיון שאורך הקטע גדול מ 2) כי החל ממקום מסוים כל איברי $\{a_n\}$ גדולים או שווים ל 6 בסתירה לנתון $\liminf_{n \rightarrow \infty} a_n \leq 1$. באופן דומה מראים כי יש אינסוף איברי $\{a_n\}$ בקטע $[-1, 1.05]$. לפי משפט בולצנו-וויירשטרס בכל אחד מהקטעים הנ"ל יש תת-סדרה מתכנסת (אחרת), וברור כי הגבולות של כל תת-סדרה שונים זה מזה. לכן לסדרה יש לפחות שלושה גבולות חלקיים.

13. הוכיחו את הטענות הבאות או מצאו דוגמא נגדית:

(א) אם $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n} = a$ אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a$.

פתרון: נבחר למשל $a_n = (-1)^n$, לכן $\sum_{k=1}^n a_k = \frac{-1 + (-1)^n}{2}$, ולכן $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{n} = 0$, אבל הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ לא קיים.

(ב) $\{a_n\}$ סדרה חיובית. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot \dots \cdot a_n} = a$ אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a$.

פתרון: הסדרה $a_n = \begin{cases} 0, & n = 0 \\ 1, & n \geq 1 \end{cases}$ מקיימת כי $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot \dots \cdot a_n} = 0$.

אבל $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 1$. אפשר גם לבחור $b_n = \begin{cases} 1, & n \text{ odd} \\ 2, & n \text{ even} \end{cases}$ בתור דוגמא נגדית אחרת.

(ג) $\{a_n\}$ סדרה חיובית. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = a$ אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = a$.

פתרון: הסדרה $a_n = \begin{cases} 1, & n \text{ odd} \\ 2, & n \text{ even} \end{cases}$ מקיימת כי $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = 1$ אבל עבור n

זוגי $\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{2}$ ועבור n אי-זוגי $\frac{a_{n+1}}{a_n} = 2$ ולכן הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n}$ לא קיים.

(ד) לכל סדרה לא חסומה קיים גבול במובן הרחב.

פתרון: הסדרה $a_n = (-1)^n \cdot n$ איננה חסומה ולא קיים לה גבול במובן הרחב.